

Što nam donose fondovi EU u uvjetima članstva u EU

Ana Fresl

Projekt jednako razvoj d.o.o.

www.pjr.hr

Pregled teme

- Što su EU fondovi
- Raspored po regijama
- Tko daje, a tko koristi EU fondove
- Strategija razvoja Europe 2020
- Ključni dokumenti u RH
- Područja financiranja strukturnim fondovima 2013
- Natječaji za dodjelu bespovratnih sredstava
- Što svaki EU projekt mora imati
- Što se moramo upitati

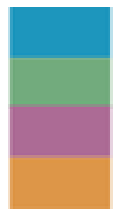
Zašto?

- Rezultati kohezijske politike u razdoblju 2000-2006:
 - 8400 km željeznice izgrađeno ili obnovljeno
 - 5100 km cesta izgrađeno ili obnovljeno
 - Pristup čistoj vodi ima 20 milijuna ljudi više
 - Edukacija za 10 milijuna ljudi svake godine
 - Stvoreno više od 1 milijun radnih mjesta
 - BDP po stan. povećan za 5% u novijim zemljama članicama

EU fondovi = instrument kohezijske politike EU

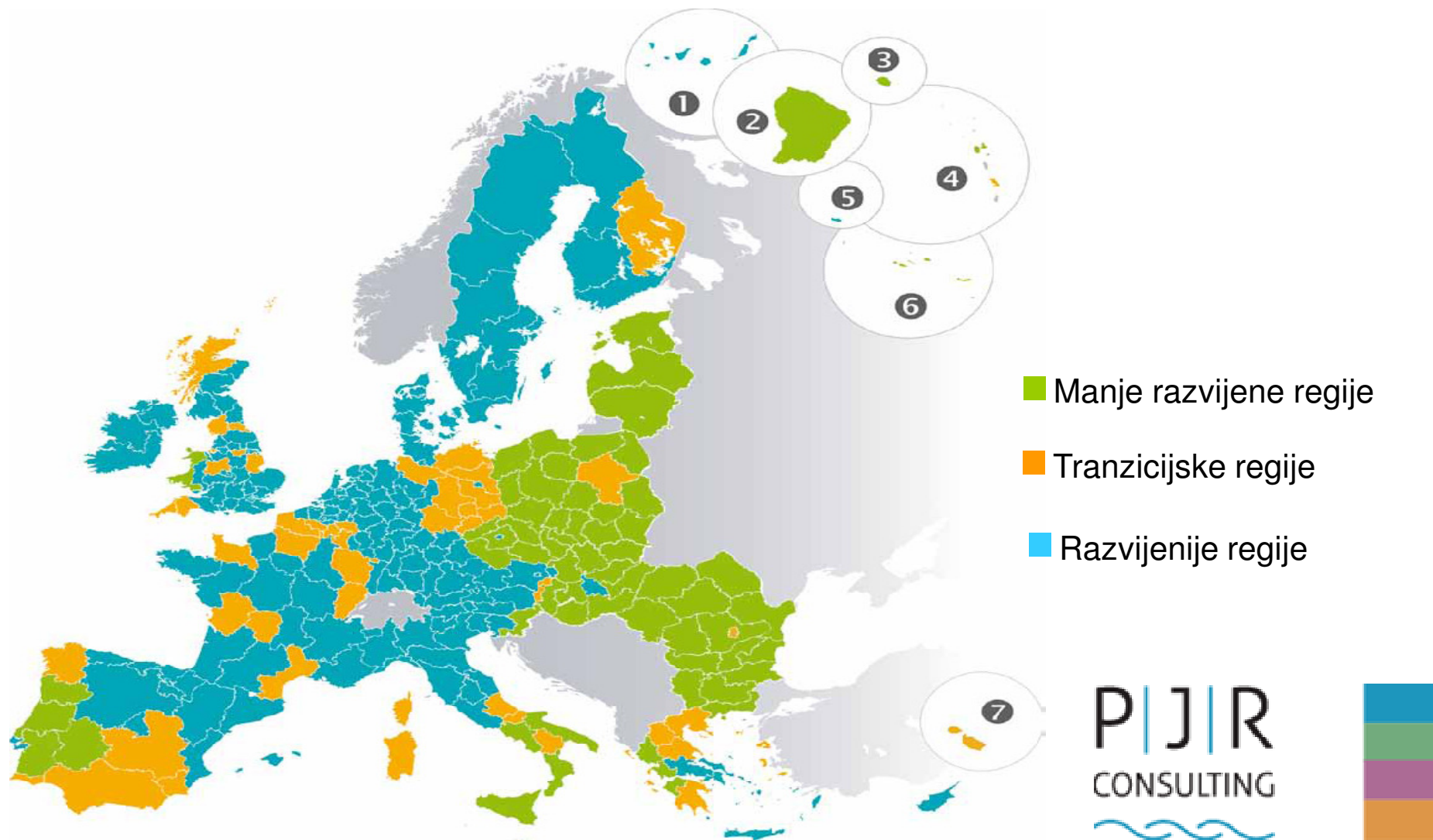
- Regionalna = kohezijska politika
- Ciljevi regionalne politike:
 - Promicanje ekonomske, socijalne i teritorijalne kohezije
 - smanjenje razlika koje se produbljuju otvaranjem granica
 - solidarnost odnosno prelijevanje novca iz razvijenijih u manje razvijene regije / zemlje
- Fondovi su instrumenti te politike
- Za EU fondove rezervirana je 1/3 zajedničkog proračuna EU

Regije i fondovi

- Od 2014.g. Europa će biti podijeljena na 3 grupe regija po razvijenosti:
 1. Manje razvijene regije
 2. Tranzicijske regije
 3. Razvijenije regije
- Razvijenost se mjeri po BDP-u po stanovniku
- S obzirom na stupanj razvijenosti, regija dobiva mogućnost određenog udjela korištenja EU fondova

Regije po razvijenosti

Raspodjela po regijama

Regija	BDP po stan.	Udio sredstava u CF/SF	Broj stanovnika (mil)	Max EU financiranje
Manje razvijene regije	< 75%	68,70 %	119,2	75-85%
Tranzicijske regije	75-90%	11,60 %	72,4	60%
Razvijenije regije	> 90%	15,80 %	307,1	50%

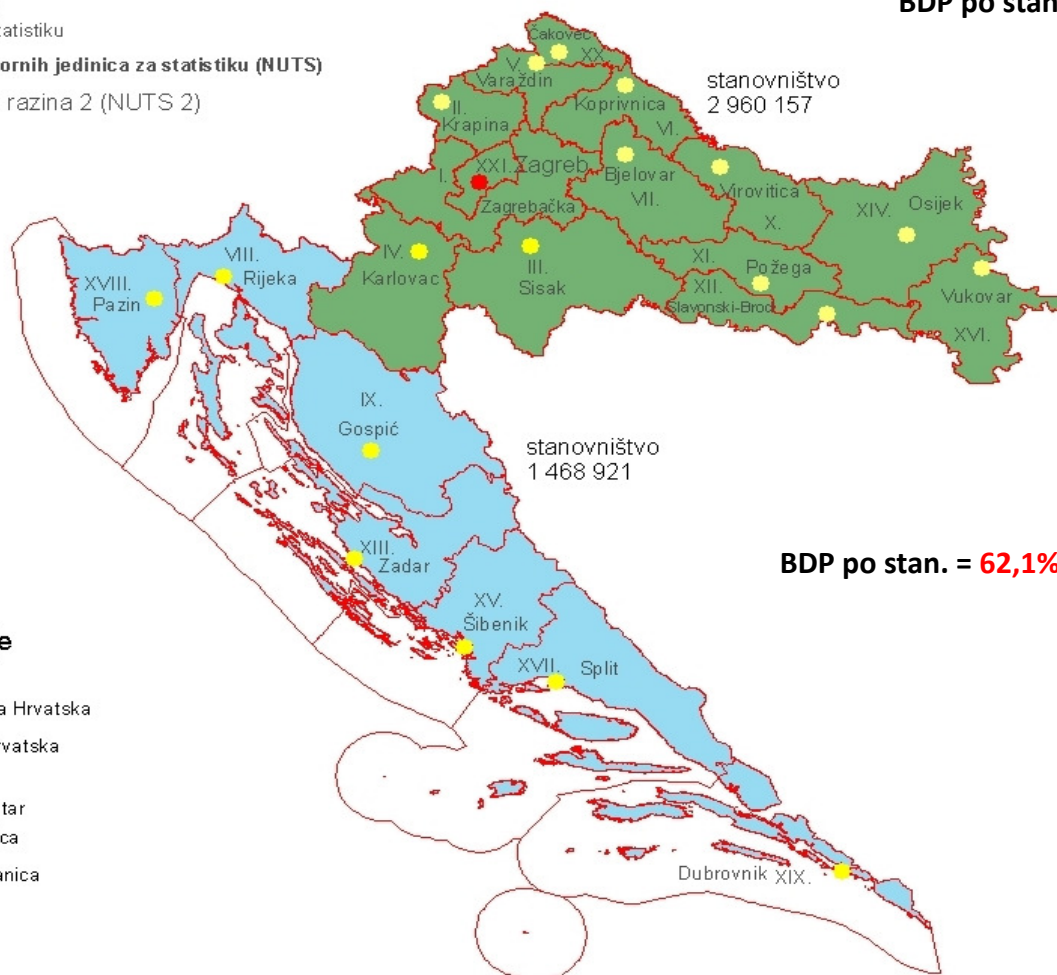
Stanje u Hrvatskoj - regije

Republika Hrvatska
Državni zavod za statistiku

Klasifikacija prostornih jedinica za statistiku (NUTS)

Statističke regije razina 2 (NUTS 2)

BDP po stan. = **64,1%** EU 27

BDP po stan. = **62,1%** EU 27

Legenda

2 statističke regije
(razina regije)

- Kontinentalna Hrvatska
- Jadranska Hrvatska

- Županijski centar
- Državna granica
- Županijska granica

- 625 km²
- 100 km²

Strategija „Europe 2020“

1. Jačanje istraživanja, tehnološkog razvoja i inovacija
2. Poboljšani pristup, korištenje te kvaliteta informacijskih i komunikacijskih tehnologija
3. Jačanje konkurentnosti malih i srednjih poduzeća, poljoprivrednog sektora te sektora ribarstva i akvakulture
4. Podrška prijelazu prema ekonomiji temeljenoj na niskoj razini emisije CO₂ u svim sektorima
5. Promicanje prilagodbe na klimatske promjene, prevencija i upravljanje rizicima

Strategija „Europe 2020”

6. Zaštita okoliša i promicanje učinkovitosti resursa
7. Promicanje održivog prometa te uklanjanje uskih grla na ključnoj infrastrukturi
8. Promicanje zapošljavanja i podrška mobilosti radne snage
9. Promicanje socijalnog uključivanja te borba protiv siromaštva
10. Ulaganje u obrazovanje, vještine i cjeloživotno učenje
11. Jačanje institucionalnih kapaciteta te učinkovita javna uprava

Ciljevi „Europe 2020 u RH”

GLAVNI CILJ	RH (2011.)	RH (2020.)	EU (2020.)
1. ZAPOSŁJAVANJE (stopa zaposlenosti)	57%	59%	75%
2. ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ (% BDP-a koji se ulaže u I&R)	0,75%	1,4%	3%
3. KLIMATSKE PROMJENE / ENERGIJA			
3a. Smanjenje emisija stakleničkih plinova (u odnosu na 1990.)	95,2%	106%	80%
3b. Udio obnovljivih izvora energije u ukupnoj potrošnji	13,8%	20%	20%
3c. Energetska učinkovitost	-	20% (9 192 TOE)	20% (1 474 000 TOE)
4. OBRAZOVANJE			
4a. Udio populacije koji rano napuste školovanje	4,1%	4%	10%
4b. Udio populacije u dobi 30 – 34 sa završenim tercijarnim obrazovanjem	24.5 %	35%	40%
5. SIROMAŠTVO / SOCIJALNA ISKLUČENOST (Broj siromašnih)	1 382 000	1 282 000	Smanjiti za 20 milijuna

Hrvatska strategija razvoja poduzetništva 2013. – 2020

= zamjenjuje sve druge programe i projekte sustava potpora MSP i obrtu.

Opći cilj: **povećati konkurentnost malog gospodarstva** kroz 5 strateških ciljeva:

1. Poboljšanje ekonomske uspješnosti

- veće ulaganje u R&D
- veći stupanj inovacija
- porast izvoza
- daljnji razvoj poslovnih mreža i povezanosti.

Hrvatska strategija razvoja poduzetništva 2013. – 2020.

2. Poboljšani pristup financiranju

- razvijanje različitih financijskih mogućnosti za subjekte malog gospodarstva
- uklanjanje financijskog jaza za malo gospodarstvo

3. Promocija poduzetništva

- pružanje potpore osnivanju novih poduzeća
- povećanje broja aktivnih poduzeća i jačanje institucija koje pružaju podršku poduzetnicima s ciljem ravnomjernijeg i uravnoteženog razvoja regija

Hrvatska strategija razvoja poduzetništva 2013. – 2020.

4. Poboljšanje poduzetničkih vještina - Pružanje podrške većem razvoju subjekata gospodarstva kroz:
- jačanje njihove uprave
 - uvođenje i korištenje većeg broja visokokvalificiranih zaposlenika
 - pružanje podrške cijeloživotnom učenju zaposlenih u subjektima malog gospodarstva

5. Poboljšano poslovno okruženje

Nadogradnja ostvarenog napretka:

- uklanjanjem preostalih administrativnih opterećenja
- olakšavanjem poslovanja u Hrvatskoj

Hrvatski strateški dokumenti

Županijske razvojne strategije

Sektorske strategije

Nacionalni program reformi

Nacionalni strateški referentni okvir (2013)

Nacionalni plan razvoja (2014-2020)

4 operativna programa (2013)

3 operativna programa (2014 – 2020)

Strateški
projekti

Bespovratna
sredstva

Partnerski sporazum RH-EU

Operativni programi 2013: područja ulaganja

OP PROMET

Prioritetna os 1. Unaprjeđenje željezničkog sustava u RH

- Rekonstrukcija i dogradnja II kolosjeka na dionici željezničke pruge Dugo Selo-Križevci (198,03 mil. €)
- Izgradnja nove željezničke pruge za prigradski promet na dionici Podsused Tv -Samobor –Perivoj (105 mil. €)
- Izgradnja nove željezničke pruge za prigradski promet na dionici Gradec - Sveti Ivan Žabno (32 mil. €)

Prioritetna os 2. Unaprjeđenje sustava unutarnje plovidbe u RH

- River Information service (RIS)

Prioritetna os 3. Tehnička pomoć

- Pomoć operativnoj strukturi i pomoć pri pripremi projekata

Operativni programi 2013: područja ulaganja

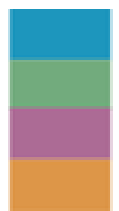
OP OKOLIŠ

***Prioritetna os 1: Razvoj infrastrukture za
gospodarenje otpadom radi uspostave cjelovitog
sustava gospodarenja otpadom u Hrvatskoj.***

- financirati će se iz Kohezijskog fonda

Podržavati će aktivnosti razvoja nove infrastrukture za:

- gospodarenje otpadom (centara za gospodarenje otpadom i vezane infrastrukture)
- obradu i zbrinjavanje otpada, uključujući sanacije neuređenih odlagališta i visoko onečišćenih lokacija,
- + pripremu projekata iz tih područja.

Operativni programi 2013: područja ulaganja

OP OKOLIŠ

Prioritetna os 2: Zaštita vodnih resursa Hrvatske kroz poboljšanje sustava vodoopskrbe te integriranog sustava upravljanja otpadnim vodama.

- financirati će se iz Kohezijskog fonda

Podržavati će ulaganja u:

- vodno-komunalnu infrastrukturu - izgradnju/ rekonstrukciju/ nadogradnju mreže za opskrbu pitkom vodom, uređaje za poboljšanje (obradu) voda;
- izgradnju javnih kanalizacijskih sustava i uređaja za obradu otpadnih voda;
- smanjenje gubitaka u sustavima za opskrbu pitkom vodom i kanalizacijskim sustavima, uključujući aktivnosti pripreme projekata u navedenim područjima.

Operativni programi 2013: područja ulaganja

OP REGIONALNA KONKURENTNOST

Specifični ciljevi	Prioritetne osi	Intervencije za ostvarenje spec. ciljeva
Povećanje regionalnog potencijala za ekonomski razvoj	P1. Razvoj i unaprjeđenje regionalne infrastrukture i jačanje atraktivnosti regija	Potpora javnosti poslovne i turističke infrastrukture
Razvoj poduzetništva	P2. Jačanje konkurentnosti hrvatskog gospodarstva	<ul style="list-style-type: none"> - Poboljšanje konkurentnosti malog i srednjeg poduzetništva - Poboljšanje javne poslovne podrške
Poticanje inovacija i istraživačke izvrsnosti	P2. Jačanje konkurentnosti hrvatskog gospodarstva	<p>Potpora razvoju kapaciteta za transfer tehnologija</p> <p>Potpora razvoju infrastrukture za istraživanje i razvoj</p>

Operativni programi 2013: područja ulaganja

OP RAZVOJ LJUDSKIH POTENCIJALA

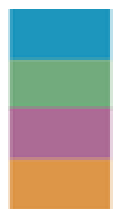
P1. Podrška pristupu održivom zapošljavanju i prilagodljivosti radne snage

P2. Jačanje socijalnog uključivanja i integracije osoba u nepovoljnom položaju

P3. Unaprjeđenje ljudskog kapitala u obrazovanju, istraživanju i razvoju

P4. Jačanje uloge civilnog društva za bolje upravljanje

Programi prekogranične suradnje (6) i transnacionalni programi suradnje

OP 2014 - 2020

- 1) Operativni program radnog naziva „**Konkurentnost i kohezija**” - pokriva ulaganja Europskog fonda za regionalni razvoj i Kohezijskog fonda (tematski ciljevi 1-7)
- 2) Operativni program radnog naziva „**Ljudski resursi**” - pokriva ulaganja Europskog socijalnog fonda (prvenstveno tematski ciljevi 8-11)
- 3) Operativni program „**Tehnička pomoć**” (svi tematski ciljevi)
 - Slijedi utvrđivanje prioriteta i mjera u okviru pojedinih operativnih programa.

Programi → natječaji

OPERATIVNI PROGRAMI RH

- IPA 2007-2013: natječaji
- SF 2013-....: natječaji

PROGRAMI UNIJE

- Iz ciljeva Europe nastaju programi financiranja:
npr. istraživanje i razvoj, konkurentnost i inovacije,
kultura, razvoj civilnog društva itd.
- Natječaji koje možemo koristiti

Uloga poduzetnika

Dobavljači: usluga, opreme, radova

- Prijava po točno određenim selekcijskim uvjetima i uvjetima dodjele ugovora

Prijavitelji/partneri: na natječajima za dodjelu bespovratnih sredstava (grant shema)

- Prijava s vlastitom idejom (usklađenom s natječajem)

Natječaji

Natječaji za dodjelu bespovratnih sredstava / pozivi za dostavu projektnih prijedloga

- Opći cilj natječaja = rješavanje centralnog problema
- Prioriteti financiranja
- Tko se može prijaviti (uvjeti prihvatljivosti)
- Prihvatljive aktivnosti i troškovi
- Iznosi potpore i minimumi sufinanciranja
- Kriteriji odabira (bodovanje)
- Procedura prijave

Struktura tijela u sustavu RH

Praćenje natječaja

OPERATIVNI PROGRAM	UPRAVLJAČKA STRUKTURA		
	Upravljačko tijelo	Posredničko tijelo 1	Posredničko tijelo 2
PROMET	Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture	Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture	Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata EU
OKOLIŠ	Ministarstvo zaštite okoliša i prirode	<ul style="list-style-type: none"> Ministarstvo zaštite okoliša i prirode Ministarstvo poljoprivrede 	<ul style="list-style-type: none"> Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost Hrvatske vode Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata EU
REGIONALNA KONKURENTNOST	Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova EU	<ul style="list-style-type: none"> Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova EU Ministarstvo poduzetništva i obrta Ministarstvo znanosti obrazovanja i sporta Ministarstvo gospodarstva 	Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata EU
RAZVOJ LJUDSKIH POTENCIJALA	Ministarstvo rada i mirovinskog sustava	<ul style="list-style-type: none"> Ministarstvo rada i mirovinskog sustava Ministarstvo socijalne politike i mladih Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta Ured za udruge 	<ul style="list-style-type: none"> Hrvatski zavod za zapošljavanje Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva

Primjer natječaja usmjerenog povećanju konkurentnosti

- Uvođenje novih proizvodnih metoda i tehnologija
- Uvođenje učinkovite uporabe energije i eko standarda u proizvodni proces
- Jačanje zaštite okoliša u proizvodnim pogonima
- Unapređivanje kvalitete proizvoda/usluga uvođenjem informacijskih tehnologija
- Poboljšanje i povećanje razine kvalitete proizvoda/usluga pomoću certifikiranja procesa u poduzeću i proizvoda

Što svaki EU projekt mora imati

- **Relevantnost** predloženih projektnih aktivnosti u odnosu na ciljeve natječaja ili programa na koji se projektni prijedlog javlja
- **Kvalitetna rješenja** kako će riješiti neki specifični **problem svoje ciljne** skupine odnosno konteksta područja na kojemu su problem identificirani
- Ispunjene ključne **preuvjete** i pokazanu **zrelost** za početak provedbe

Što svaki EU projekt mora imati

- **Partnerstvo**, ukoliko je traženo u natječaje u svakom slučaju podršku drugih organizacija koje su ključni dionici u području rada projekta
- Objašnjenu **metodologiju** i logiku odnosno **konzistentnost** i opravdanost aktivnosti, rezultata i ciljeva
- **Dodanu vrijednost**

Što svaki EU projekt mora imati

- Identificirane i analizirane rizike te mjere **prevencije i korekcije**
- **Održivost rezultata** projekta i trajni pozitivni učinak na rješenja problema svojih ciljnih skupina i područja
- Razrađeni proračun (**opravdanost troškova**) koji nudi vrijednost za novac koji projekt traži
- Prijavitelj mora imati **financijski, upravljački i tehnički** kapacitet

Što se svakako trebamo upitati

- Poznamo li dovoljno (europske i domaće) strategije razvoja svog sektora?
- Kako su ciljevi našeg razvoja usklađeni s ciljevima tih strategija?
- Imamo li uopće vlastitu strategiju razvoja?
- Jesmo li proučili koji su nam fondovi na raspolaganju?
- Jesmo li ikad pročitali neki natječaj za EU fondove?

Što se svakako trebamo upitati

- Da li smo spremni prijaviti projektni prijedlog na natječaj?
- Znamo li što želimo postići i možemo li to precizno mjeriti?
- Imamo li dovoljno financijskog, upravljačkog i tehničkog iskustva u području?
- Imamo li dovoljno kvalitetnih ljudi koji će provesti projekt u djelo?
- Koliko su nam dobro razvijene vještine upravljanja?

Strip o EU fondovima

- Napravili smo strip jer su EU fondovi i dalje vrlo apstraktna tema koju ljudi ne razumiju
- Nema adekvatnog informativnog materijala za prvi susret s EU fondovima (osnovna svrha)
- Sadržaj je rađen iz perspektive početnika
- Forma stripa: simpatična, vizualna, inovativna, pamtljiva i uspijeva zadržati pažnju čitatelja

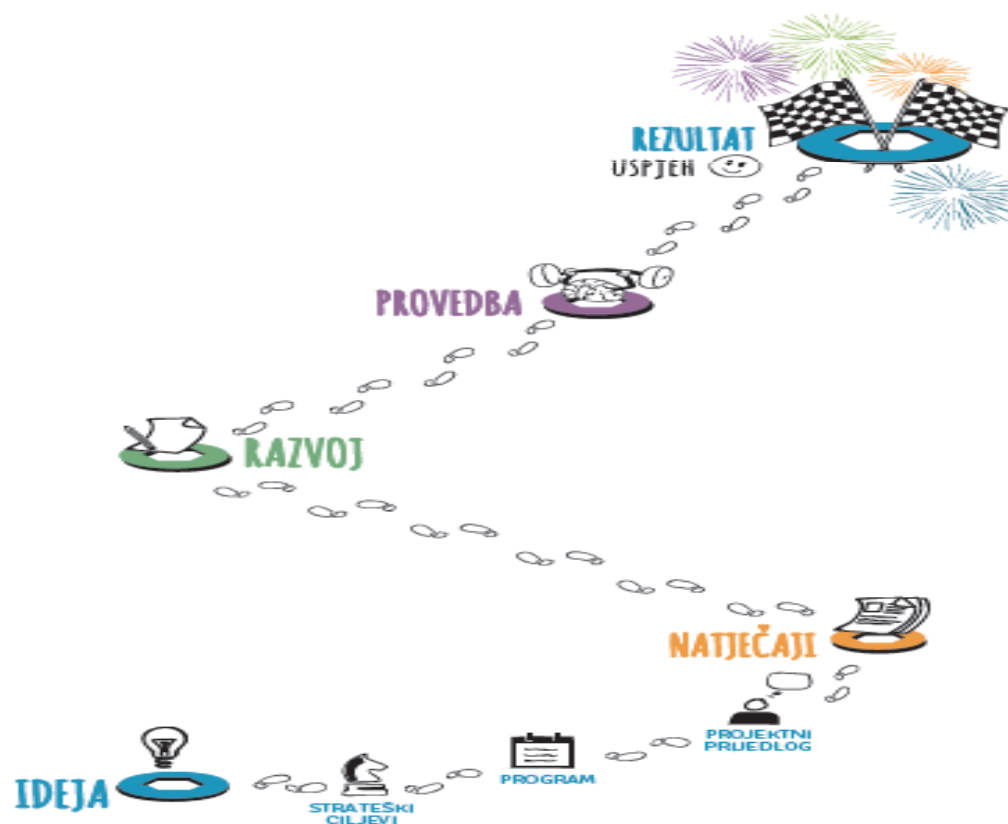
Likovi u stripu

- Postoje 4 lika u stripu; troje su od njih građani, s pričama inspiriranim stvarnim projektima i natječajima, s konkretnim potrebama i idejama
- Simpatični činovnik im odgovara i upućuje, a odgovori na njihove ideje također su inspirirani stvarnim slučajevima natječajima iz programa IPA

Struktura stripa

- Čitajući strip, čitatelj prolazi kroz faze od ideje do rezultata i uči ključne pojmove

Hvala na pažnji !

Ana Fresl

Projekt Jednako Razvoj d.o.o. za edukaciju,
savjetovanje, pripremu i provedbu EU projekata

www.pjr.hr

P|J|R
CONSULTING